

quem Mossæmi Doctores inter ipsos Mahumetanos plerique aestimant ceu nocturnam visionem, nobis fabula est, donec Archangelus Gabriel, qui solus itineris divini comes fingitur, illius veritatem edoceat; alioqui credendum cuvis pseudo-prophetæ et tenebrioni de suis prodigiis enarranti, si citra ullam probationem habenda sit fides. Idem esto judicium de columba, de camelio, et de quavis alia simili nenia Alcorani.

Quam ergo putidum est, quod Incredulos non pudeat, ejusmodi prestigias Mahumetis omni evidentiæ facti destitutas, et unius Mahumetis, hominis aperte mendacis, improbi, luxuriosi et ambitiosi testimonio nixas in medium afferre, non alio consilio, quam ut miracula Christi et Christianorum tantopere testata, et Religionem sexcentis jamdui annis ante Mahumetem iisdem stabilitam evertant?

Obj. IV. Doctrina fere omnis Alcorani a superstitione vindicari potest, si dicatur Mahumes in multis locutus parabolice aut allegorice, ad eum fere modum, quo Christus in Evangelio ad beatitudinem adumbrandam cibi, potus et mensæ typis utitur.

Atque hoc non ita pridem RELANDUS præstítit in Libro. *La Religion des mahométans, exposée par leurs propres Docteurs*, 1721.

RESP. Christus allegorias, quas hinc inde suæ doctrinæ admisicut, alibi et ipse, et per suos Novæ Legis præcones abunde dilucidavit. Nullius etiam depravati sensus latebat hic suspicio, ubi Christus virgo et virginis filius castimoniam, quam ipse impense coluit, per suos voluit prædicari; constituens paradisi gaudia in visione Dei, et a resurrectione etiam nuptias procul amandans. Mahumetismi autem vita omnis cum ad venerea fuerit projecta, totaque ejus felicitas in mulieribus, quis credit hausisse hircum sua e lippidis fontibus spiritualium gaudiorum? et quis suorum de rudi plebe discipulorum, non omnia Magistri verba, juxta mores et vitam Magistri litteraliter interpretatus, suam fidem, mores et felicitatem posuerit in carnis mundique illecebris ac voluptatibus?

RELANDUS, Missionarios æque ac alios quosvis, qui rem habent cum Mahumetanis, admonet, sedulo cavendum esse, ne illam sententiam *La Ellah, Ellalah Mahomed vesul Allah*, vel per jocum repetant, alias vel morte plectendi, prout non ita pridem incauto juveni græco contigit; vel ejuranda erit fides Christiana: item ut ne in rabiem agantur Mahumetani (nunquam sic convertendi), abstineant a dicteriori vel in Alcoranum, vel in Mahumelem, et ne quid falsi huic imponant; sed potius ad instar dubii aut inquisitionis in mores, in missionem, in librum Mahumetis deducant ex absurdis ad absurdiora, quo possit Mahumetanus seipso, ni stipes sit, colligere Mahumetis, Alcorani ac Mahumetismi perversitatem. In hoc profecto laudem meretur RELANDUS; non item quod in suis vindicis Mahumetismi a criminibus falso impactis, adstruere videatur salutis possibilitatem pro omni Religione. Hoc enim quamvis tentari possit a Turca; a scriptore autem Christiano plane abhorret.

SECTIO V.

DE VETERUM PAGANORUM ET MAHUMETANORUM TESTIMONIIS PRO
VERA RELIGIONE.

§ I. PRÆCOGNITA.

Tametsi Paganicæ ac Mahumetanæ superstitionis probra omtium oculis pateant ad proborum omnium detestationem, ut adeo Veræ Religionis summus sit honos, divexari ab ejusmodi hostibus, a quorum summa impietate illius sanctitas toto celo distat; attamen increduli cum suo VOLTARIO, quo veram ac præprimis Christianam Religionem novis identidem conviciis præstuant, ad Ethnicos configunt, sic fere argutati: Si Mundo condito coæva est Revelatio; si Religio Mosaica a Deo instituta tot seculis effloruit; si fides Christiana Dei filium auctorem habuit, qui tot tantisque signis et suam et suæ Religionis divinitatem comprobavit in Palæstina Romani Imperii tam spectabili provincia; ecce Revelationes ista omnium seculorum scriptoribus ethnici incogniti fuere? Ecce Romæ, Romano Senatu, Romanis Imperitoribus tempore Christi de Christo et miraculis Christi nihil unquam innotuit?

At vertamus arma incredulorum in ipsos incredulos: si nunquam in Mundo exstitit Revelatio seu Mosaica seu Christiana, certos præferens divinitatis characteres; ecce inde a primordiis æræ christianæ Tacitus, Thallus, Suetonius, Phlegon, Chalcidius, Celsus, Porphyrius et Plinius, omnés ethnici Scriptores; ecce Pilatus adeo et Imperatores ethnici, Tiberius, Hadrianus, Alexander Severus, et Julianus Apostata de Christo, de Miraculis Christi, de sanctitate Legis Christianæ tam aperte eloquuntur, apertissime vero Mahumes ejusque Alcoranus? Ecce antiquissimi Scriptores (quorum fors nomina vix norunt, qui nosse omnia videri volunt) Sanchoniaton, Hesiodus, Megasthenes, Euripides, Berous, Alexander Polyhistor, Artapanus, Numenius, Diodorus Siculus et horum similes de Revelatione, quæ viguit et ante Mosen, et sub Mose, et post Mosen, ab hoc vero libris primitus consignata fuit, tam abunde testantur? En! quam sit mentita iniqüitas sibi, cui majori jam probro os ut oppiletur; sit

§ II. THEMATA.

I. Non defuerunt inter ethnicos scriptores antiquissimi testes Revelationis præsentim Mosaicæ.

PROBATIO. Revelationes sunt, quas ex Scriptura sacra vel ex Traditione certas tenemus de Mundi origine per architectum et gubernatorem Deum, de homine ad imaginem Dei ex terra formato et animantibus cunctis præposito, de religione servandi Sabbati, de præcepto non gustandi fructum ex

árbore scientiae boni et mali, de diluvio, de arca Noe servatisque per eam animantibus, de turri Babylonica et linguarum confusione, de prodigiis Mosis, de ritibus et legibus genti Hebræe impositis. Cum vero de his omnibus apertissima sint testimonia veterum; nimium pertinax sit, qui neget, quod hasce veritates illi didicerint ex Revelatione vel scripta vel tradita; demptisque fabularum additamentis, potissimum ex Pentatecho Mosis, eae fuerint defloratae.

De ORIGINE MUNDI scribens Sanchoniaton tenebras, spiritum, chaos sive abyssum ex Genesi commemorat. Laertius in Proœmio, Megasthenes apud Strabonem, Hesiodus in Theogonia Mundi principium aiunt esse molem confusam; ex hac discreta quatuor Elementa et perfecta animalia; Mundum vero uti ortum, ita interitum esse; simul autem ipsas Mosis voces exprimit, Erebum ab *hereb*, Tartarum seu abyssum a *thehom*, Amorem a *merachepheth*, quæ vox columbæ super ovo incubitum significat, et de spiritu Dei super aquas motitante legitur Genesis I. 2.

De CREATIONE HOMINIS, cui Deus os sublime dedit, et quem fixxit in effigiem moderantium cuncta Deorum, canit Ovidius L. l. Metamorphoseos, simul ac exprimit sensum latinum. Euripides adeo cum in supplicibus cecinit de homine per mortem reversuro in pulverem, unde sumpserat primordium, « et ad brevis aevi tempus spiritus cœlo redeat, corpusque terræ; » nonne respexit ad Genesi caput III. « Revertaris in terram, de qua sumptus es; » et ad Cap. XII. Eccles. « Revertatur pulvis in terram, unde erat, et spiritus redeat ad Deum, qui dedit illum ». De lapsu primi hominis ob esum pomi vetiti ad vocem serpentis, Chalcidius ad Timæum ex libro Genesis describit omnia, quem et Mosi librum diserte tribuit. Quo spectat etiam mos ille in Graecorum mysteriis, monstrandi serpentem cum acclamatione, *Eva*.

De DILUVIO et ARCA Berossus scripta secutus antiquissima, Abydenus Assyrinus in suis Commentariis, Alexander Polyhistor apud S. Cyrillum, Lucianus in Libro de Dea Syria, dilucide ac copiose enarrant ferme totidem Mosis verbis; ex his vero alias Noemum appellat Xisuthrum, alias Deucalionem, qui solus ad secundi generis exordium relictus sit, alias Noachum generis nostri auctorem servatum, cum ea ad cacumina Armeniorum montium se applicisset...

De SABBATO seu de consuetudine septimi diei celebrandi Numenius: « quid aliud Plato est, quam lingua attica loquens Moses? sed haec omnia obsignet Sabbati Religio, quæ jam olim pertigisse ad omnes gentes videtur: Homerus: « septima sacra dies reserato illuxerat orbi »: Hesiodus: « lux septima sancta est ». Quibus accinunt Callimachus, Suetonius, Diogenes grammaticus...

MIRACULA Mosis, RITUS et LEGES JUDÆORUM, prout ista libris Exodi, Levitici, Numerorum et Deuteronomii continentur, innotuisse gentilibus, manifestum est ex Artapani opere de Judæis, ex Numenii Libro III. de Bono, ex Diodoro Siculo, qui de εγγράφοις νόμοις, de transitu maris rubri, de submersione Pharaonis, de virga Mosis, de farina e cœlo deplua, de gravissimis calamitatibus a Museo duce Judaeorum in Ægyptum invectis, et quibusvis aliis clarissime effantur. Item ex Graecorum Sacris, quorum nulla teste Plinio offerebantur sine mola salsa, juxta illud Mosis: *in omni oblatione tua offeres sal*. Ex lege Numæ Regis, qua, teste Porphyrio, nullum in templis Dei

simulacrum tolerabatur usqué ad annum 170 ab urbe condita, juxta illud Deut. V. *non facies tibi sculptile*. Ex Platonis Republica ad Deuteronomii leges in multis adornata. His adde superius adducta gentilium sensa de Providentia Dei, de animæ immortalitate, de pœnarum ac præmiorum æternitate, quorum et similium dogmatum certitudinem ex Revelatione häuserant.

Prædicta veterum testimonia reperies collecta apud EUSEB. præp. Evang. L. I. c. 10... L. IX. c. 8. 12. et 27. Apud CLEM. ALEX. L. I. et V. Strom. et in Protreptico. Apud CYRILL. ALEX. L. I. cont. Julianum.

II. Prostant luculentissima gentilium testimonia de Revelatione etiam Christiana.

PROBATIO. Summa capita Revelationis Christianæ his fere continentur; Christum Dei filium ejus auctorem esse; doctrinam Christi et Christianorum fidem ac vitam esse plenam sapientia et sanctitate; Christi et Christianorum miracula vera et maxima esse prodigia. Atque de his quæ et quanta non extant gentilium testimonia? Nam

1º. TIBERIUS cum ex Actis per Pilatum transmissis Christi divinitatem cognovisset, retulit ad Senatum cum prærogativa suffragii sui, ut inter Deos adlegeretur, comminatus periculum accusatoribus Christianorum. ALEXANDER SEVERUS, inter Romanos Imperatores facile sapientissimus, Christo quem suo in Larario matutinis horis coluit, templum destinaverat. HADRIANUS ut omnia tempora Christo consecraret, ea in omnibus civitatibus sine simulacris fieri jussit. PORPHYRIUS, furoris sui in Christum immemor, Christum tum suis, tum Deorum suorum encomiis extollit, scribens, mirum forsitan nonnullis videri, quod Christum Dii summe religiosum fuisse, immortalemque factum esse prodiderint, et de illo cum laude mentionem fecerint.

2º. ALEXANDER SEVERUS summo in pretio habuit doctrinam Christi, ut illius sententiam: « quod tibi non vis fieri, alteri ne feceris »: et in palatio, et in publicis operibus præscribi juberet. Plinius TRAJANO testis fuit, « hanc esse Christianorum summam culpæ vel erroris, quod essent soliti stato die ante lucem convenire, carmenque Christo quasi Deo dicere secum invicem; seque sacramento non in scelus obstringere, sed ne fulta, ne latrocinia, ne adulteria committerent, ne fidem fallerent... ». ANTONIUS Imp. laudat constantiam christianorum, « qui pro Deo suo lubentius moriantur, quam incolumes remaneant, et majorem tunc fiduciam in Deo collocent, cum terræ motibus aliisque flagellis quatiantur ». JULIANUS Apostata, quamvis infessimus hostis Christi, tanta in aestimatione habuit Christianismum, ut suum paganismum eidem totis viribus conformare admiteret.

3º. THALLUS et PHILEON præter eximiam Christi prophetiam de Excidio Hierosolymæ, memorant de excellenti inter omnes, quæ ante illam acciderant, defectione solis facta ad eum annum Olympiadis, qui respondet emortuali anno Christi, quæ et in Antalibus Romanis et Tabulariis publicis fuit consignata. CELSUS et PORPHYRIUS, quamvis Hieronymo teste rabidi canes adversus Christum, in ipsis adeo libris, queis insectantur Christianos, fatentur Jesum patrasse miracula; ac ille quidem: « credidistis, inquit, cum esse Dei filium ideo, quod claudos et cæcos sanavit ». JULIANUS Apostata (quis un-

quam hostis Christianismi deterior ac scelerior?) « Jesus, ait, qui spiritibus imperabat, et in mari gradiebatur »; cuius et innocentiam et miracula et vaticinia, quamvis invitus, fateri debuit maxime in illo suo vano molimine templi Jerosolymitani rursus ædificandi. Et vel hæc sola Celsi, Porphyrii et Juliani elogia abunde sufficiunt ad veritatem ac divinitatem christianæ Revelationis ex paganorum confessione stabilendam, quin necessarium sit, illa etiam Taciti, Suetonii et Chalcidii longius enarrare.

Singulorum fidem faciunt TERTULL. Apolog. C. 5. ORIGEN. L. II. cont. Celsum. LAMPRID. in vita Severi. EUSEB. L. IV. Hist. Eccl. C. 12.... Præp. Evang. L. V. CYRILL. ALEX. Cont. Jul. L. VI. S. AUG. in LL. de Civ. Dei. Novissime autem et copiosissime P. Dominicus DE COLONA S. J. in Libro : *la Religion Chrétienne autorisée par le témoignage des auteurs payens*.

Memoratu vero dignissimum videtur illud testimonium, quod post Eusebium Huetius enarrat ceu prodigium, prop. II. C. 136; et ex Huetio his verbis depromptum extat: Thamus ægyptius navis rector, cum in Italiam tenderet, jamque Echinadas insulas preternavigaret, vento confestim remittente vocem ad Paxas insulas audiit, quæ appellato ex nomine Thamo jussit ipsum, simul ac appulisset ad portum Pelodem, clamare, magnum Pana esse mortuum. Paruit ille, eaque, quam jussus fuerat, voce edita ejulatus audit sunt, quasi Panos necem gementium. Vectores Romam delati portentum vulgarunt. Pervenit illud ad Tiberium, qui et a Thamo ipso de re certior factus hominum eruditorum sententiam super ea exquisivit.

Narrat id apud PLUTARCHUM Æmilianus Rhetor, ut sibi a patre suo Ephiterse rei teste traditum. Atque id convenit in tempus mortis Christi, qui verus Pan est, rerum omnium parens et totius naturæ auctor.

III. Splendida sunt Testimonia Mahumetis et Mahumelanorum pro Divinitate Revelationis et Mosaicæ et Christianæ.

PROBATIO. Credidit et credendum reliquit in Alcorano Mahumes, quod locutus sit Deus olim quidem Mosi et Prophetis, novissime autem « Christo Mariae filio commiserit Evangelium ceu lumen, confirmationem et complementum Veteris Testamenti, reclamque viam omnibus timentibus Deum ». Adstruit miracula plurima a Christo patrata, de quo in colloquio Angelorum ad Mariam ait: « Mariæ filius cæcos et claudos curabit, leprosos emundabit, mortuos creatore cooperante vivificabit, quæ cuncta a creditibus in Deum miracula censemur. Vetus Testamentum confirmabit: quædam tamen prius prohibita licitis anumerabit, seque divina virtute potentiaque venisse patefaciens inquiet: timentes Deum me sequimini ». Ipse in suo ad celos raptu Christi in septimo celo omnium supremo constituti precibus se commendasse fatetur. Demum diserte Mahumes enuntiat: « omnes boni Deo serviant, ut Christus Jesus Mariæ filius persuasit ».

Quid vero illustrius pro Revelatione Veteris ac Novi Testamenti; et quid probosum magis pro incredulis dici aut cogitari potest, quorum adeo incredulitas ab impostore maximo tantopere confunditur; Quid iis futurum esset, ubi suas in Christum blasphemias vel inter Mahumetanos eructarent? Exemplo sit illud, quod narrat ex oculato teste editor RELANDI; videlicet

Mahumetanos Christum venerari adeo, ut e suis unum, qui adversus puram Christi nativitatem blasphemaverat, palo transfigi jusserint Constantinopoli.

Hæc et his similia exhibit ALCORANI Azoara V. XII. XIII. XXIX..... Consule, si vis, Chardin, *Voyage de Perse*, Tom. X..... HERBELOT Biblio. Orient....., RELANDI Not. in Compend. Theolog. Mahum.

Obj. Si tam illustria de Christo, de Christi et Christianorum miraculis testimonia viguerunt inter gentiles, præsertim Romanos; cur nunquam effectui datum, quod de Imperatorum propensione in Christi sacra hactenus enarratum fuit? Cur primi Christiani ea non identidem opposuerunt gentilibus? Cur Suetonius, Tacitus et præprimis Mahumes tot falsitatibus et fabulis ea omnia contaminarunt, quæ de Christo et Christianis commemo- rant? Sane quæ ex mendaciis et nœniis accersit, nulla est auctoritas divi- nae Revelationis.

RESP. Sic est apud incredulos. Tesfatissima ex verbo Dei scripto et tradito, ex universal sensu et consensu Apostolorum, Discipulorum, Martyrum, omniumque Christianorum inde ab initio Ecclesiæ pro veritate Revelationis christiana argumenta depromis; rident et explodunt omnia, eo quod gentiles illorum temporum scriptores ac ethnicos Imperatores ea prorsus latue- rint. Horum vero etiam sat luculenta, nec minus splendida testimonia producis; eaque et ista rident atque exprobrant christianis, quod in fabulis et falsitatibus gentilium sue Revelationis ponant fundamenta. Verum jure optimo ista incredulorum cavillamenta attribuas inveteratae eorum perva- caciæ; et illam in Romanis Imperatoribus minorem efficaciam, et in Scrip- toribus ethniciis tenebras luci offusas Romanorum fastui, Romæ immersæ voluptatibus incuria, judææ gentis summo inter Romanos despiciatui, ac cumprimis dominanti illo tempore idolatriæ, quæ nihil prorsus moveba- tur, tametsi de ecclipsi illa in morte Christi palam affirmaret Magistratui Romano TERTULLIANUS: « eum Mundi casum in Archiviis vestris habetis ». Quamvis Origenes, Minutius Felix, Lactantius et S. Lucianus Martyr inde contra gentiles pro divinitate Christi tam firmum eruerent argumentum, ut Celsus et Porphyrius ad ejus vim obmutescerent. Quamvis a Justino, Tertulliano et Eusebio contra ethnicos sape, magnaue animi firmitate provocatum sit ad tabellaria publica Romana, quibus Pilati relatio de vita, miraculis et morte Christi inserta tertio etiamnum seculo vigebat.

Hæc ergo Paganorum qua cæcitas, qua infelicitas fuit, quod luce Revela- tionis non collustrati veris falsa miscerent, et falsa magis crederent, quam vera, suis utpote superstitionibus ac libidinibus adversantia. Hæc vero incre- dulorum summa improbitas est, quod lucem, in qua ambulabant, extin- guere, et ceci esse malint, ut impii ac miseri esse possint.

§ III. COROLLARIA.

En impudentiam, proterviam, impietatem Theistarum contra universalem orbis consensionem! Si paucos excipias populos in orbe idololatras, veluti tristes reliquias gentium olim sine revelatione miserrime aberrantium; universum prope genus humanum Judæis, Christianis et Mahumetanis comprehendes. Sed Christianus per Filium adductus ad Patrem veneratur pro-

phetiam, quæ hunc Dei Filium annuntiavit, suamque Religionem habet pro complemento Judaicæ. Mahumetanus et ipse reveretur prophetiam, quin et Messiam Christianorum (cui tamen successerit suus Mahumes pseudo-propheta), Religionem colit nec judaicam, nec christianam, sed ex utraque monstrose permixtam; utramque vero ante suum Mahumetismum extitisse fateatur, ac proinde non minus, quam Judeus et Christianus Revelationem et fundatam in Revelatione suam credit Religionem. Unus ergo est pusillus grec Theistarum heri coalitus ex quisquiliis gentis humanæ ad contradicendum atque illudendum orbi universo.

DISSERTATIO VI.

DE RELIGIONE JUDAICA.

SECTIO I.

RELIGIO JUDAICA QUONDAM VERA VEREQUE DIVINA.

§ I. PRÆCOGNITA.

Cum Mundi creatio multis jam seculis esset remotior ab hominum memoria, suscitavit Deus Historiographum sagacissimum, fidelissimum doctissimumque, deputans integrum populum ad custodiam libri ejus, ut præ omnibus scriptis auctoritate summa pollerent Mundi annales, qui tot testes, quot homines gens tota et numerosissima et florentissima haberet. Quotquot etiam de rebus Judaicis scripserunt sive Judei, sive Christiani, sive Ethnici, de antiquitate et auctoritate Pentateuchi nullum unquam dubium obmovebunt usque ad Spinozam, Hobbesium, Pereirium, et quosdam vanissimos olim Hæreticos. Horum Theistæ vestigia secuti, ut Religionem Christianam (cujus veritatem ex veritate Legis Mosaicæ cum Christus, tum Apostoli non raro demonstrant) quaqua via evertant, Mosen personis romanensibus, et Legem Mosaicam fabulis ac ementitis narratiunculis accensent. Quam quidem Legem alii delirant splendidiori doctrina Alcorani deletam esse; alii ceu plane confictam blasphemant ex eo, quod innitatur familiari Deum inter et Mosen commercio æque fictitio, ac fuerit illud Numæ cum Egeria nympha, Minois cum Jove, et Mahumetis cum Gabriele; alii ceu inventum mere humanum ad scientiae politicæ (quam in Ægypto Moses didicerat) regulas compositum ab omni Revelatione separant; alii ex Abenezra viro non integræ apud Judæos famæ, ejusque obscuris sententiis asserunt, Pentateuchum non esse a Mose, sed ab alio, qui multis post annis vixerit, quique vera falsis admiseruit.

His ergo turpissimis incredulorum cavillis opponenda sunt Pentateuchi, qui genuinum est Mosis opus, summa auctoritas, vere divina Mosis legatio, extraordinaria et supernaturalis procuratio Reipublicæ Judaicæ, origo divina Legis Mosaicæ, Legumque Judaicarum fines et institutio sapientissima.